

IMAQARNILIAQ Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø 11-11-2024

Ulloq ataatsimiiffissaq Mandag 11. november 2024 kl. 15:00

Ataatsimiiffissaq Mødelokale 1

Godkendelse af dagsorden.....	3
Foretræde fra Køge Bugt Stenrev.....	6
Temadrøftelse om grøn omstilling i geografien 2024.....	10
Beslutning om klimaregnskab for Region Sjællands geografi 2022.....	14
Orientering om status for arbejdet med grøn omstilling i geografien.....	19
Beslutning om udmøntning af midler til indsatser for grøn omstilling i geografien 2024.....	25
Beslutning om at sende redegørelse og debatoplæg for en ny Råstofplan 2026 i offentlig høring.....	31
Regeringens udspil til sundhedsreform.....	37
Orientering om udmøntning for indsatsen Fremtidens lokalsamfund for rent drikkevand og grønne l.....	40
Rapport fra Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljøstudietur i maj 2024.....	45
Aktuelle sager.....	49
Næste møde.....	53
Godkendelse af deltagelse ved møde i Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljømand.....	56

Punkt 1: Godkendelse af dagsorden

EMN-2023-06616

1 (Åben) Godkendelse af dagsorden

Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø

Sags ID: EMN-2023-06616

Dok ID: 11007390

Resumé

-

Indstilling

-

Sagsfremstilling

-

Økonomi

-

Tidligere beslutninger

.

Beslutning

Dagsordenen blev godkendt.

Aktuelle sager blev behandlet efter punkt 7. Regeringens udspil til sundhedsreform blev behandlet efter punkt 10.

Fraværende

Lars Lindskov (C)

Jette Leth Buhl (F)

Bilag

.

Punkt 2: Foretræde fra Køge Bugt Stenrev

EMN-2023-06616

Bilag

retningslinjer-for-foretraede-for-udvalg-i-region-sjaelland

2 (Åben) Foretræde fra Køge Bugt Stenrev

Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø

Sags ID: EMN-2023-06616

Dok ID: 11880166

Resumé

Retningslinjerne for foretræde i Region Sjælland giver borgere, interesseorganisationer og foreninger mulighed for foretræde i forbindelse med en konkret sag på dagsordenen eller i forbindelse med et emne indenfor udvalgets opgavefelt.

Indstilling

-

Sagsfremstilling

Køge Bugt Stenrev har søgt om foretræde for udvalget med ønsket om at fremlægge, hvordan fremtidige råstofplaner i Region Sjælland kan støtte biogene rev. Køge Bugt Stenrev er repræsenteret af Allan Scheller, formand, og Anja Hørnell, naturvejleder.

Køge Bugt Stenrev vil informere udvalget om foreningens arbejde med naturgenopretning i havet, og hvordan sten fra byggerier kan bruges til at genoprette stenhav.

Køge Bugt Stenrev har fået oplyst, at de kan forvente at få foretræde fra mødets start. Der er afsat et kvarter til foretræde inklusiv tid til eventuelle spørgsmål fra udvalgsmedlemmer. Som det fremgår af retningslinjerne, er det ikke muligt at afsætte yderligere tid af hensyn til den øvrige dagsorden.

Region Sjællands retningslinjer for foretræde kan ses på Region Sjællands hjemmeside, og retningslinjerne er også *vedhæftede*.

Økonomi

Sagen er ikke forbundet med udgifter, der kræver særskilt stillingtagen.

Tidligere beslutninger

.

Beslutning

En repræsentant fra Køge Bugt Stenrev fremlagde, hvordan udlægningen af sten i havene kan støtte fiskebestandene ved at sikre gode levesteder. Efter oplægget stillede medlemmerne af udvalget opklarende spørgsmål.

Udvalget ønsker, at administrationen til et kommende udvalgsmøde har udarbejdet et oplæg, der adresserer mulige initiativer inden for regionens kompetenceområde.

Fraværende

Jette Leth Buhl (F)

Bilag

1. retningslinjer-for-foretraede-for-udvalg-i-region-sjaelland (DokID: 11873840 - EMN-2023-06616)

Punkt 3: Temadrøftelse om grøn omstilling i geografien 2024

EMN-2024-09313

3 (Åben) Temadrøftelse om grøn omstilling i geografien 2024

Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø

Sags ID: EMN-2024-09313

Dok ID: 11852075

Resumé

Den grønne trepart kommer til at få stor betydning for arbejdet med den grønne omstilling. Temadrøftelsen skal give udvalget indsigt i den grønne treparts betydning for kommunernes arbejde samt et konkret indblik i, hvordan der arbejdes med skovrejsning. Temadrøftelsen indledes med et oplæg af Poul Erik Lauridsen, direktør i Klimaskovfonden.

Indstilling

Administrationen indstiller, at udvalget drøfter temaet ”Den grønne trepart og dens betydning for den regionale udvikling”.

Sagen afgøres af Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø.

Sagsfremstilling

Baggrund

Region Sjælland skaber grøn omstilling i geografien ved at medfinansiere og deltage aktivt i tværgående klimaprojekter, der skaber konkrete forandringer i de store sektorer som energi, transport og landbrug. Region Sjælland kan igennem sine projekter øge samarbejdet på tværs af kommunerne i geografien og herigennem sikre en større effekt og hurtigere CO₂- reduktioner. Temadrøftelsens oplæg ved Poul Erik Lauridsen, direktør i Klimaskovfonden, giver en indføring i den grønne treparts betydning for kommunernes arbejde med den grønne omstilling, samt et indblik i Klimaskovfondens arbejde med skovrejsning.

Den grønne trepart

Regeringen oprettede i december 2023 den grønne trepart med det formål at opnå en bæredygtig omstilling af landbruget med gennemtænkte løsninger og kompromiser. Gennem dialog og fælles forpligtelser skal den grønne trepart bane vejen for en samlet løsning for fremtidens landbrug i Danmark.

Den grønne trepart omfatter regeringen, Landbrug & Fødevarer, Danmarks Naturfredningsforening, Fødevareforbundet NNF, Dansk Metal, Dansk Industri og Kommunernes Landsforening. Derudover har Concito deltaget som videnspartner.

Parterne indgik i sommeren 2024 en aftale om et grønt Danmark, som pt. er under politiske forhandlinger. Aftalen indebærer, at der skal udtages 15% af den samlede landbrugsjord i Danmark. Der er afsat 40 mia. kr. som bl.a. skal bidrage til at rejse 250.000 ha. skov frem mod 2045, udtage 140.000 ha. lavbundslande og opkøbe jord med henblik på kvælstofreduktion og jordfordeling.

Den grønne trepart kommer til at få stor betydning for kommunernes arbejde med den grønne omstilling. Dermed påvirker den også Region Sjællands rolle i den regionale udvikling inden for den grønne omstilling.

Klimaskovfondens arbejde

Klimaskovfonden bidrager til de danske klimamål gennem skovrejsning og udtagning af kulstofrige lavbundsjord i Danmark. Fonden giver virksomheder, lodsejere, kommuner og privatpersoner mulighed for klimahandling gennem bidrag til klimaindsatsen via bidrag til CO₂-enheder fra fondens projekter eller ved at ansøge om støtte til klimaprojekter på arealer i Danmark. Klimaskovfonden er en uafhængig statslig forvaltningsenhed oprettet af Folketinget i 2020.

Temadrøftelse

Temadrøftelsen indledes med et oplæg fra Poul Erik Lauridsen, som er direktør i Klimaskovfonden. Han vil give en introduktion til den grønne trepart samt fortælle om arbejdet med skovrejsning og udtagning af lavbundsjord i Klimaskovfonden.

Sagen drøftes på baggrund af Poul Erik Lauridsens oplæg og nedenstående spørgsmål:

1. Hvordan kan Region Sjælland medvirke til, at den grønne treparts mål realiseres?
2. Hvordan understøtter vi bedst kommunernes arbejde med arealoplægningen?

Administrationen vil på baggrund af udvalgets drøftelse tage input og erfaringer med i det videre arbejde med Klimaalliancen og LIFE ACT.

Økonomi

Sagen er ikke forbundet med udgifter, der kræver særskilt stillingtagen.

Tidligere beslutninger

.

Beslutning

Sagen blev drøftet.

Fraværende

Bilag

.

Punkt 4: Beslutning om klimaregnskab for Region Sjællands geografi 2022

EMN-2024-03483

Bilag

Klimaregnskab for Region Sjælland som geografi 2022_print

4 (Åben) Beslutning om klimaregnskab for Region Sjællands geografi 2022

Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø

Sags ID: EMN-2024-03483

Dok ID: 11809214

Resumé

Region Sjælland har udarbejdet klimaregnskabet for Region Sjælland som geografi for 2022. Regnskabet medtager udledninger fra energi, transport, landbrug, kemiske processer, affaldsdeponi og spildevand, som er udledt i geografien. Region Sjællands samlede udledning i 2022 er på 5,09 mio. ton CO₂. Udledningen er faldet med 22 % fra 2018 til 2022.

Indstilling

Administrationen indstiller, at udvalget godkender klimaregnskab for Region Sjælland som geografi 2022.

Sagen afgøres af Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø.

Sagsfremstilling

Region Sjælland har udarbejdet klimaregnskabet for Region Sjælland som geografi for 2022. Der er en del forsinkelse på de geografiske data, hvilket betyder, at 2022 er det seneste regnskabsår. Sidst, Region Sjælland udarbejdede et klimaregnskab for geografien, var med udgangspunkt i data fra 2018.

Regnskabet medtager udledninger af klimagasser fra sektorerne energi, transport, landbrug, kemiske processer, affaldsdeponi og spildevand, som er udledt i Region Sjællands geografi. Udledningerne stammer fra både husholdninger, virksomheder og offentlig services. Scope 3 medregnes ikke. Scope 3 dækker over alle indirekte emissioner i værdikæderne, inklusive emissioner fra import af varer og tjenester, transport, affaldshåndtering og kundernes brug af produkter.

Det overordnede klimaregnskab for Region Sjælland som geografi 2022 er *vedlagt* som bilag.

Klimaregnskabet er baseret på data fra Energi- og CO₂-regnskabet, der er udarbejdet af Energistyrelsen. Energi- og CO₂-regnskabet baserer sig på data fra bla. BBR, Energistyrelsen, Energinet, DTU-Transport og Nationalt Center for Miljø og Energi.

Energistyrelsen har i de sidste år arbejdet på at forbedre beregningsmetoderne til opgørelse af landbrugets drivhusgasudledninger. Som noget nyt er der derfor medtaget data for skov og anden arealanvendelse, som *optager* CO₂, i modsætning til de andre kategorier i regnskabet, som alle *udleder* CO₂. For at kunne sammenligne med tidligere års regnskaber, opdateres disse med de nye beregningsmetoder, så der altid er det bedste datagrundlag til rådighed.

Klimaregnskabet for Region Sjællands geografi er et samlet regnskab for de 17 Sjællandske kommuner. Region Sjællands samlede udledning i 2022 var 5,09 mio. ton CO₂. I 2018 var den

samlede udledning 6,56 mio. ton CO₂. Det betyder, at udledningerne i perioden er faldet med 22 %.

Region Sjælland har i den Regionale Udviklingsstrategi 2024-2033 sat sig som mål, at den samlede CO₂-udledning i Region Sjællands geografi skal reduceres med 70% i 2030 set i forhold til 1990.

I 1990 var den samlede CO₂-udledning for Region Sjælland 9,73 mio. ton CO₂ svarende til en reduktion på 48% fra 1990 til 2022. Frem mod 2030 skal Region Sjælland reducere med yderligere 2,17 mio. ton CO₂ svarende til 43% ift. udledningerne i 2022.

Overordnede resultater fordelt på sektorer:

	2018*	2022*	Ændring i %
Energi	3,29	2,07	-37
Transport	1,69	1,64	-3
Landbrug	1,31	1,17	-11
Øvrige	0,27	0,21	-22

*Enheden er mio. ton CO₂

Energi

Energisektoren dækker al energiforbrug inden for regionens geografiske grænser. Den samlede udledning fra energi er 2,07 mio. ton CO₂, hvilket udgør 39% af Region Sjællands samlede CO₂-udledning for 2022.

CO₂-udledningerne fra energi er samlet set faldet med 37% fra 2018 til 2022. Dette skyldes primært, at energiproduktionen i højere grad er baseret på vedvarende energikilder.

Transport

Transportsektoren dækker al transport (bil, bus, lastbil og tog) foretaget inden for regionens geografiske grænser samt en andel af alle indenrigsflyvninger i Danmark.

Den samlede udledning fra transport er 1,64 mio. ton CO₂. Af Region Sjællands samlede CO₂-udledning for 2022 udgør transport 31%. Den primære udledning er fra vejtransport, der udgør 90% af udledningerne i sektoren.

CO₂-udledningerne fra transport er samlet set faldet med 3% fra 2018 til 2022. Reduktionen tilskrives en stigende elektrificering af sektorens vej- og jernbanetransport samt et fald i indenrigsflyvningernes energiforbrug.

Landbrug

Landbrugssektoren dækker landbrugsaktiviteter foretaget i regionen. Den samlede udledning er 1,17 mio. ton CO₂. Ud af Region Sjællands samlede CO₂-udledning for 2022 bidrager landbruget med 26%. De primære bidrag stammer fra dyrkning af landbrugsjord og husdyrproduktion, der udgør henholdsvis 40% og 31% af sektoren.

CO₂-udledningerne fra landbruget er samlet set faldet med 11% fra 2018 til 2022. Reduktionen kan tilskrives en stigning i CO₂-optag fra skov og anden arealanvendelse, et lavere antal kvæg, samt en reduktion i udledningerne fra organiske jorde.

Væsentligste konklusioner

Der er sket et væsentligt fald i CO₂-udledningen siden 1990 og udviklingen fortsætter i en nedadgående retning.

Reduktionen i CO₂-udledning skyldes primært energisektoren, hvor omstillingen til vedvarende energi, grønnere fjernvarme og udfasningen af kul, olie og gas spiller en central rolle.

Reduktion på transportområdet er svært, og selvom omstillingen til elbiler er en del af løsningen, skal der også arbejdes på andre strategier og tiltag.

For landbruget ses en mindre reduktion på 11 %. Det forventes, at den grønne trepart vil bidrage til fremtidige reduktioner på området.

Økonomi

Sagen er ikke forbundet med udgifter, der kræver særskilt stillingtagen.

Tidligere beslutninger

.

Beslutning

Klimaregnskab for Region Sjælland som geografi 2022 blev godkendt.

Fraværende

Stina Højgaard (A)

Bilag

1. Klimaregnskab for Region Sjælland som geografi 2022_print (DokID: 11880595 - EMN-2024-03483)

Punkt 5: Orientering om status for arbejdet med grøn omstilling i geografien

EMN-2024-08229

5 (Åben) Orientering om status for arbejdet med grøn omstilling i geografien

---

Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø

Sags ID: EMN-2024-08229

Dok ID: 11824931

Resumé

Region Sjælland spiller en aktiv rolle i den grønne omstilling af regionens geografi. Det sker blandt andet gennem tværgående projekter i tæt samarbejde med kommuner og andre aktører. Med udgangspunkt i målene fra den Regionale Udviklingsstrategi dannes projekter, der skal skabe effekt og handling i geografien. I sagen gives en status på igangværende projekter.

Indstilling

Administrationen indstiller, at udvalget tager orienteringen til efterretning.

Sagen afgøres af Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø.

Sagsfremstilling

Med den Regionale Udviklingsstrategi 2024-2033 har Region Sjælland sat mål om at reducere udledningen af CO₂ fra den sjællandske geografi med 70 % i 2030 set i forhold til 1990. Dette er på niveau med det nationale mål i Klimaloven. Der er ligeledes sat et mål om, at genanvendelsen af plast skal øges til 55 pct. i 2030. Disse mål danner grundlag for arbejdet med den grønne omstilling i Region Sjællands geografi.

Herunder gives en kort status på igangværende projekter:

Sjællands Klimaalliance (2023-2027)

Klimaalliancen er et nationalt partnerskab mellem kommuner, regioner og Realdania. Formålet er at hjælpe kommunerne med implementering af deres klimaplaner. Samarbejdet er med til at løfte det faglige niveau, fjerne barrierer og sikre, at løsninger kan adresseres i fællesskab.

I Region Sjælland løftes opgaven lokalt i Sjællands Klimaalliance, som bygger videre på det stærke samarbejde i DK2020 mellem Region Sjælland, KKR Sjælland og Gate 21. Udover aktivitetstilskuddet på 2 mio. kr., bidrager Region Sjælland med medarbejdertimer for at sikre vores stærke rolle i det direkte arbejde med kommunerne. Projektet løber i 5 år med deltagelse af alle 17 kommuner i Region Sjælland. I oktober 2024 er der afholdt årsmøde i forbindelse med Sjællands Udviklingskonference med et flot fremmøde af både politikere, ledelse og eksterne aktører. Der er igangsat flere arbejdsgrupper, som har fokus på strategisk energiplanlægning, lokale fødevarer, klimaledelse og klimatilpasning.

Circle Health (2023-2026)

Circle Health er et stort Innovationsfondsprojekt med mange partnere i hele landet. Den del, som Region Sjælland støtter og deltager i, handler om at kortlægge og analysere plast- og

tekstilstrømme indenfor sundhedsvæsenet. Projektet sker i tæt samarbejde med RUC, som står for en række testforløb på sygehuse med fokus på at reducere udvalgte tekstil- og plastprodukter. Desuden er der løbende fokus på indsamling af empiri fra andre initiativer, der spiller ind i samme dagsorden, såsom den nationale hygiejneuge. Circle Health er inden længe klar til at gå ind i næste fase, hvor der målrettet skal indsamles data på engangshandskeforbrug fra sygehusene. Her stiller Region Sjælland interesserede afdelinger til rådighed.

Power Bio (2023-2026)

Power Bio er et Interreg-ÖKS finansieret projekt med et samlet budget på ca. 32 mio. kr., som drives af Gate 21. Partnerkredsen består af 23 danske og svenske partnere, herunder følgende sjællandske kommuner: Odsherred, Greve og Køge. Derudover deltager Ringsted Biogas, Business Lolland Falster samt KIMO.

Projektet er midtvejs og forløber som planlagt. Der er etableret gode samarbejder på tværs af hele partnerkredsen og eksterne aktører inddrages løbende i arbejdet med at finde nye løsninger for indsamling og anvendelse af restbiomasser som græs, tang og halm. Kommunerne er testpartnere og har undersøgt og afprøvet løsninger til indsamling af græs, og der er opnået succesfulde resultater med at anvende vejsidegræs i biogasanlæg, hvor flere partnere har indgået nye aftaler med biogasanlæg om opsamling og levering af græs til biogasproduktion.

Derudover er der lavet forsøg med at benytte tang til kystsikring og med stor interesse fra offentligheden. Et biomassevurderingsværktøj udbygges fortsat løbende af RUC.

Lavbundsprojekt – Land4Climate (2024-2027)

Land4Climate er et Interreg-ÖKS finansieret projekt med et samlet budget på ca. 25 mio. kr., som drives af Gate 21. Partnerkredsen består af 17 danske og svenske partnere, herunder følgende sjællandske kommuner: Lejre, Roskilde, Faxe, Guldborgsund samt Lolland.

Formålet med projektet er at accelerere udtagningen af lavbundsgrunde i Region Sjælland. I kommunale cases arbejdes med konkrete udfordringer og barrierer, som projektet finder løsninger på og lærer af. Projektet arbejder samtidig med videndeling på tværs af kommuner og andre aktører. Det gælder eksempelvis udtagningskonsulenter, styrelser, universiteter, rådgivere og større jordejere gennem praksisnære erfaringsnetværk, et større fællesskab for mange kommuner og en faglig følgegruppe.

Projektet er startet op i august 2024, og der er afholdt et større kickoff event d. 7. oktober 2024 til at igangsætte arbejdet.

Handlingspartnerskab for Genbrug i Byggeriet (2024-2025)

Udvalget udmøntede i 2022 0,5 mio. kr. til projektet Circular Builders for the Planet. Projektet blev dog ikke godkendt af Interreg-ÖKS og blev derfor ikke igangsat. Som en udleder af projektet, blev der i stedet igangsat et mindre handlingspartnerskab for Genbrug i Byggeriet. Handlingspartnerskabet samler en række bygherrer og markedsaktører om konkrete handlingserklæringer og ambitioner for at efterspørge og implementere mere genbrug i byggesektoren.

Da handlingspartnerskabet ligger tæt op ad det oprindelige formål med Circular Builders for the Planet er det administrativt godkendt, at bevillingen går til handlingspartnerskabet i stedet. Handlingspartnerskabet drives af Gate 21, som i den kommende tid vil have fokus på at

mobilisere flere partnere og skabe handlingskompetencer via målrettede studieture og bygherremøder.

Udviklingsprojekt om grøn flextrafik - E-Flex (2023-2027)

E-Flex projektet er et projekt mellem Movia og Region Sjælland med støtte fra Trafikstyrelsen. Projektets formål er at fremme den grønne omstilling af de store liftvogne i Movias Flextrafik til batteridrift. Store el-liftvogne er under udvikling på markedet, er relativt dyre, og der er ingen driftserfaringer. Omstillingen af disse el-liftvogne udgør derfor en udfordring.

Projektet skal indhente driftserfaringer, der skal bidrage til at gøre operatørerne parate til at byde ind med denne vogntype i Flextrafik udbuddene. Samtidig skal projektet indhente erfaringer til trafikskabernes styring af denne vogntype. Projektet er på nuværende tidspunkt i gang med et udbud af ladestandere, og forsøgsbilernes testperiode forventes at foregå i 2026.

Rejsehold for lokal fællesvarme i Region Sjælland (2024)

Rejseholdet for lokal fællesvarme i Region Sjælland har hjulpet regionens kommuner med at udbrede lokale fælles varmeløsninger til borgere uden for de traditionelle fjernvarmeområder.

Rejseholdet, som består af medarbejdere fra Gate 21, vejleder og understøtter kommunerne i at hjælpe borgerne med at finde den mest hensigtsmæssige løsning – både i forhold til økonomi, bæredygtighed, virksomhedsstruktur og de enkelte områders unikke muligheder og udfordringer. Projektet har blandt andet finansieret udarbejdelsen af et beregningsværktøj, der kan give en indledende vurdering af økonomien i en lokal fælles varmeløsning, inden man går videre i udviklingsprocessen.

Derudover har rejseholdet deltaget i en række borgermøder, hvor borgerne bliver informeret om deres muligheder for at konvertere fra fossil opvarmning til en lokal fælles varmeløsning. Projektet afsluttes ved årets udgang.

ClimatePol (2024-2026)

ClimatePol er et Interreg Deutschland-Danmark projekt med professor Sebastian Mernild fra Syddansk Universitet i spidsen. Projektet har fokus på klimatilpasning og vil udvikle en håndbog med best practices og værktøjer, som skal understøtte kommuner, byer og regioner i deres arbejde med klimatilpasning.

Deltagende kommuner får konkrete værktøjer og mulighed for at afprøve nye metoder som mikromissioner i deres organisationer. Derudover bliver de en del af et netværk, hvor tværgående samarbejde prioriteres for at finde de bedste løsninger på tværs af grænser.

Herunder kommer desuden en kort beskrivelse og status på to klimatilpasningsprojekter, som er 100% finansieret af EU:

Regions4Climate (2023-2027)

Regions4Climate (R4C) er et stort Horizon Europe forskningsprojekt. Projektet strækker sig til udgangen af 2027 og fokuserer på, hvordan regioner og kommuner kan forbedre deres klimatilpasningsplanlægning. Den danske case omfatter hele Køge Bugt og er et tværregionalt samarbejde mellem Region Hovedstaden og Region Sjælland med Københavns Universitet, VIA University College og Kystdirektoratet som faglige partnere.

Gennem R4C er Region Sjælland en del af et fællesskab af europæiske regioner, der arbejder med at fremme innovativ og helhedsorienteret klimatilpasning. R4C er en officiel del af EU's klimatilpasningsmission, som er et af Europakommissionens højest prioriterede politikområder.

Den største opgave frem mod sommeren 2025 bliver at forberede det årlige konsortiummøde, som afholdes fra den 20. til 22. maj 2025 i Danmark. Her vil alle R4C partnerne fra hele Europa samles. Det faglige arbejde i arbejdspakkerne forløber planmæssigt.

Pathways2Resilience (2024-2026)

Pathways2Resilience er et Horizon Europe-projekt, der løber frem til ultimo februar 2026. Projektet har til formål at støtte 100 europæiske regioner og lokalsamfund i deres bestræbelser på at opnå klimamodstandskraft.

Projektet er fuldt finansieret af EU, og Region Sjælland modtager 1,5 mio. kr. i støtte. Midlerne skal anvendes til at udvikle strategier, innovationsagendaer og finansieringsplaner, der vil styrke klimamodstandsdygtigheden i regionen med særligt fokus på beredskabsopgaver. På europæisk plan vil projektet gennem netværk og kapacitetsopbyggende initiativer fremme læring og vidensudveksling blandt de deltagende regioner. Målet er at udvide viden om tilpasningsstrategier og udvikle skræddersyede løsninger, der kan tackle de udfordringer, klimaforandringerne medfører.

I Region Sjælland ledes projektet af Enheden for Regional Beredskabsudvikling og -støtte under Koncern Digitalisering med støtte fra Enheden for Grøn Omstilling og Partnerskaber under Regional Udvikling.

Økonomi

Sagen er ikke forbundet med udgifter, der kræver særskilt stillingtagen.

Tidligere beslutninger

.

Beslutning

Orienteringen blev taget til efterretning.

Fraværende

Bilag

.

Punkt 6: Beslutning om udmøntning af midler til indsatser for grøn omstilling i geografien 2024

EMN-2024-08229

Bilag

Projektresume - Børnenes Skove

Projektresume - Grøn EnergiOmstilling

Projektresume - LIFE ACT

Projektresume - ClimateBlue

6 (Åben) Beslutning om udmøntning af midler til indsatser for grøn omstilling i geografien 2024

Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø

Sags ID: EMN-2024-08229

Dok ID: 11825927

Resumé

Udvalget skal træffe beslutning om udmøntning af puljen til grøn omstilling i geografien, som er på i alt 4 mio. kr. Dertil kommer tilbageløbsmidler fra 3 projekter for i alt 0,35 mio. kr. På udvalgsrådet den 13. maj 2024 drøftede udvalget forslag til mulige projekter og prioritering af midler. På baggrund af input fra udvalget, har administrationen afsøgt projektmuligheder, som præsenteres i sagsfremstillingen.

Indstilling

Administrationen indstiller, at

1. Der udmøntes 2 mio. kr. til Børnenes Skove i Region Sjælland
2. Der udmøntes 1,1 mio.kr. til Grøn EnergiOmstilling
3. Der udmøntes 1 mio. kr. til EU-projektet LIFE ACT
4. Der udmøntes 0,25 mio. kr. til ClimateBLUE

Sagen afgøres af Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø

Sagsfremstilling

Region Sjælland fortsætter det gode arbejde med at samle aktørerne i geografien om fælles projekter, der driver udviklingen mod en mere bæredygtig region. Projekter, som bidrager til, at borgerne i regionen møder bæredygtige løsninger og en grønnere region.

I budgetaftalen 2024 er der afsat 4 mio. kr. til indsatser inden for grøn omstilling i Region Sjællands geografi. Dertil er der tilbageløbsmidler fra afsluttede projekter DK2020, Grøn omstilling Sjælland og Fremtidens grønne energi og borgerne for samlet 0,35 mio. kr., som foreslås udmøntet til de nye projekter.

På udvalgsrådet den 13. maj 2024 besluttede udvalget at prioritere midler til EU-klimaprojektet LIFE ACT og til klimaudviklingsspor i regi af Klimaalliancen. Udvalget opfordrede desuden til at fokusere indsatserne der, hvor der skabes samarbejde på tværs omkring den grønne omstilling, samt pegede på et behov for indsatser omkring biodiversitet. Administrationen har på den baggrund arbejdet videre og fremlægger herunder de projekter, der foreslås udmøntet midler til i 2024.

Børnenes Skove i Region Sjælland, 2 mio. kr.

I et nyt og visionært skovprojekt, i samarbejde med Klimaskovfonden og regionens kommuner, vil Region Sjælland skabe mere skov og grønne områder, styrke biodiversiteten og skabe nye lege- og læringsrum for både børn og voksne.

Med omkring 6.500-7.000 fødsler om året i regionen, vil projektet plante et træ for hvert barn født i Region Sjælland. Over de næste fem år vil det resultere i ca. 15 hektar ny skov. Skoven rejses i Klimaskovfondens Klima+ kommuner i Region Sjælland. For nuværende er Roskilde og Guldborgsund Klima+ kommuner. Flere Sjællandske kommuner er på vej ind, og forventes at tilslutte sig Klima+ partnerskabet i projektets løbetid.

Børnenes Skove er mere end træplantning. Det handler om at genoprette naturen og invitere borgerne til at lære og lege i skovene. I samarbejde med kommunerne vil der blive skabt offentlige skovarealer med plads til leg, opdagelse og læring. Her kan børn få fingrene i jorden og udforske naturens forunderlige verden.

Projektet omfatter også lokale "plant-et-træ"-events, hvor børn og deres familier kan deltage aktivt i at plante træer og dermed blive en del af genopretningen af vores biodiversitet. De nye skovområder vil være rum for rekreation og levende klasseværelser, hvor kommende generationer lærer om naturens betydning og bæredygtighed.

Se *vedlagte* projektresumé for Børnenes Skove i Region Sjælland.

EU Klimaprojektet LIFE ACT

LIFE ACT-projektbevillingen er næsten på plads. Forhandlingerne med EU er ved at være afsluttede og endelig underskrift af projektet forventes i december.

Formålet med LIFE ACT-projektet er at bidrage til kommunernes implementering af deres DK2020 klimahandlingsplaner over en projektperiode på 8 år startende i 2025. Det ambitiøse partnerskab består af alle fem regioner og 27 kommuner fordelt over hele landet samt en del associerede partnere. I Region Sjælland deltager Odsherred, Kalundborg, Ringsted og Næstved kommuner.

Region Sjælland er arbejdsparkeleder for to arbejdspakker. Den første arbejdspakke handler om omstillingen af landbruget. Den anden arbejdspakke omhandler dels strategisk arealanvendelse og dels naturbaserede løsninger relateret til klimatilpasning.

Region Sjællands projektbudget er på ca. 6,1 mio. kr., hvoraf egenfinansieringen udgør 2,5 mio. kr. Egenfinansiering sker ved 1,5 mio. kr. af de regionale lønmidler samt 1 mio. kr. til direkte omkostninger, der finansieres af de regionale udviklingsmidler.

Se *vedlagte* projektresumé for LIFE ACT.

Grøn EnergiOmstilling 1,1 mio. kr.

Der er stort fokus på den grønne energiomstilling i regionen både hos kommuner, forsyninger og andre aktører. Gas og olie skal udfases hurtigst muligt, og nye fælles varmeløsninger skal etableres der, hvor fjernvarmen ikke når ud. Varmesektoren skal elektrificeres, og det stiller store krav til udbygning af elnettet og koblinger til andre sektorer. Der skal også opstilles mere vind og sol på land og samtidigt planlægges Power to X anlæg flere steder i regionen. Der er derfor et stort behov for at tænke klogt på tværs af kommune- og forsyningsgrænser.

Formålet med indsatsen er at accelerere omstillingen samtidig med, at vi sikrer, at udviklingen sker klogt og effektivt. Koordinering og erfaringsudveksling på tværs af kommuner er essentiel. Samtidigt er der et stort behov for kapacitetsopbygning i kommunerne. Særligt i forhold til

aktørinddragelse og tekniske løsninger og i forhold til multifunktionalitet. Det vil sige, hvordan vi bruger de arealer, vi har til rådighed, klogest og hvis muligt, så de kan opfylde flere funktioner.

Projektet søges finansieret igennem Interreg ÖKS. Endelig finansiering og budget afklares i 2025. Region Sjællands medfinansiering er på 1,1 mio. kr. til forprojekt og hovedprojekt.

Se *vedlagte* projektresumé for Grøn EnergiOmstilling.

ClimateBlue, 0,25 mio. kr.

I oktober 2023 blev flere kystområder i regionen ramt af stormflod med skader for milliarder til følge. ClimateBlue-projektet skal høste de lokale borgeres erfaringer fra stormfloden.

ClimateBlue vil sætte gang i fremtidslaboratorier om klimaforandringer, der skal resultere i konkrete lokale løsninger. Desuden vil projektet også arbejde med Citizen Science-tilgangen samt innovative metoder til kommunikation af klimaforandringer i offentligheden.

Som en del af projektet vil partnerne også udvikle en prototype af en dataindsamlingsapp til deling af borgeres erfaringer med klimaforandringer.

ClimateBlue er et dansk-tysk Interreg projekt med SDU og professor Sebastian Mernild som projektleder. Projektet søger om godkendelse hos Interreg Deutschland-Danmark. Såfremt projektet godkendes, vil det koordineres med arbejdet i ClimatePol, Sjællands Klimaalliance og Regions4Climate.

Se *vedlagte* projektresumé for ClimateBlue.

Økonomi

Sagen er ikke forbundet med udgifter, der kræver særskilt stillingtagen.

Tidligere beslutninger

.

Beslutning

1. Udvalget besluttede at udmønte 2 mio. kr. til Børnenes Skove i Region Sjælland
2. Udvalget besluttede at udmønte 1,1 mio. kr. til Grøn EnergiOmstilling
3. Udvalget besluttede at udmønte 1 mio. kr. til EU-projektet LIFE ACT
4. Udvalget besluttede at udmønte 0,25 mio. kr. til ClimateBLUE

Udvalget ønsker, at administrationen i indværende uge udarbejder en pressemeddelelse med fokus på regionens mellemkomst i at sikre, at et konkret projekt som Børnenes Skove er blevet vedtaget.

Fraværende

Bilag

1. Projektresume - Børnenes Skove (DokID: 11877409 - EMN-2024-08229)
2. Projektresume - Grøn EnergiOmstilling (DokID: 11877413 - EMN-2024-08229)
3. Projektresume - LIFE ACT (DokID: 11877406 - EMN-2024-08229)
4. Projektresume - ClimateBlue (DokID: 11877389 - EMN-2024-08229)

Punkt 7: Beslutning om at sende redegørelse og debatoplæg for en ny Råstofplan 2026 i offentlig høring

EMN-2023-09674

Bilag

Redegørelse og Debatoplæg til Råstofplan 2026 til UGBM 11/11-2024

7 (Åben) Beslutning om at sende redegørelse og debatoplæg for en ny Råstofplan 2026 i offentlig høring

---

Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø

Sags ID: EMN-2023-09674

Dok ID: 11822218

Resumé

Regionsrådet besluttede 9. april 2024 at igangsætte arbejdet med Råstofplan 2026. Ifølge loven, skal Regionsrådet træffe beslutning om at sende en redegørelse for revisionsbehovet og et debatoplæg for Råstofplan 2026 i 8 ugers offentlig høring.

I høringsperioden kan offentligheden fremsende idéer, forslag og kommentarer, som skal bruges i planarbejdet. Den endelige beslutning om igangsættelse af arbejdet med Råstofplan 2026 forelægges Regionsrådet medio 2025.

Indstilling

Administrationen indstiller, at redegørelsen for revisionsbehovet og debatoplægget for Råstofplan 2026 godkendes og sendes samlet i 8 ugers offentlig høring fra 6. december 2024 til 31. januar 2025.

Sagen afgøres af Regionsrådet.

Sagsfremstilling

Råstofplanen er en arealplan og en lovbunden opgave for regionerne, som laver regionale råstofplaner. Den fremtidige Råstofplan skal adressere områdets udfordringer og om muligt være understøttende for løsninger af disse.

Regionsrådet skal ifølge råstofloven hvert 4. år vurdere, om der er behov for justeringer eller revision af Råstofplanen. Den gældende Råstofplan 2020 blev genvedtaget 9. april 2024 efter tidligere hjemvisning i Miljø- og Fødevareklagenævnet. På samme møde besluttede Regionsrådet at igangsætte arbejdet med Råstofplan 2026 her i 2024. Det tager ca. 3 år at udarbejde en råstofplan. Beslutningen betyder derfor, at arbejdet med Råstofplan 2026 forløber henover to Regionsrådsperioder.

Regionsrådet skal i denne sag beslutte at sende en redegørelse for revisionsbehovet af Råstofplan 2020 og et debatoplæg for ideer og forslag til Råstofplan 2026 i 8 ugers offentlig høring. I høringsperioden kan alle interesserede sende forslag og kommentarer, som bruges i det videre planarbejde.

Når høringen er slut bearbejder administrationen alle høringssvarene i en hvidbog, hvorefter Regionsrådet endeligt beslutter, om Råstofplan 2020 skal revideres med en Råstofplan 2026. Det forventes at ske i 2. kvartal 2025.

Udfordringer på råstofområdet nationalt og lokalt

Råstofområdet er udfordret af mange årsager. Derfor er der også skærpet politisk opmærksomhed på området, både nationalt og lokalt, og regeringen arbejder frem mod en national råstofstrategi for råstoffer fra både land og hav. Ligeledes er der fokus på mulighederne for kompensationsordninger til berørte borgere og indsats for natur og rekreativ anvendelse i færdiggravede råstofgrave. Nogle af de store udfordringer er:

- Råstoffer er ikke en fornybar ressource, forbruget stiger, og genanvendelsen er for lav.
- Der er en geografisk ulighed i forhold til tilgængelighed og efterspørgsel.
- Den tunge transport med råstoffer vokser.
- Arealkonflikterne vokser, da de samme arealer ønskes anvendt til forskellige formål.
- Indvindingen rykker tættere på byerne, og der er lokale gener ved råstofindvindingen, både for natur og borgere.

Redegørelse for revisionsbehovet

Administrationen har udarbejdet et forslag til redegørelse, som lægger op til, at Råstofplan 2020 revideres med en Råstofplan 2026. De væsentligste årsager er:

- Der er behov for udlæg af nye graveområder for sand, grus og sten for at sikre en tilpas forsyningshorisont og opfylde lovens krav og samfundets behov. Dette gælder både i de tre Regionale Graveområder ved Kalundborg, Roskilde og Sorø, men også i de lokale graveområder for at sikre den lokale dækning.
- Efter råstofloven skal regionen sikre, at der er udlagt graveområder svarende til mindst 12 års forbrug. Med den eksisterende Råstofplan, vil der ultimo 2026 være udlagt til 10 år.
- De færdigudnyttede graveområder og mulige uaktuelle graveområder kan udtages af Råstofplanen.
- Interesseområder kan justeres og nye udlægges.
- Behovet for nye eller justerede retningslinjer kan vurderes.
- Arbejdet med genanvendelse kan styrkes i Råstofplanen.

I redegørelsen for revisionsbehovet orienteres om de principper, der lægges til grund for den senere udpegning af nye graveområder, nemlig:

1. Der er god dokumentation for råstofforekomsten (udstrækning, mængde og kvalitet).
2. Udpegning af nye graveområder kan ske i områder med knaphed på råstoffer og med hovedfokus på:
  - a. At udlæg af nye graveområder sker for at opnå en mere jævn geografisk fordeling af graveområder i hele regionen. Det mindsker transportafstand og styrker lokal forsyning.
  - b. At nye graveområder udlægges i tilknytning til eksisterende grave, så der sikres hurtigst mulig færdiggravning og efterbehandling af området.

3. Hensynet til natur, miljø, naboer og bysamfund, kulturarv og byudvikling tilgodeses bedst muligt.

Debatoplæg til idefasen

Administrationen har udarbejdet et debatoplæg med spørgsmål, hvor Regionsrådet særligt ønsker at modtage forslag og ideer fra offentligheden. Herunder spørgsmål om forslag til nye grave- og interesseområder, men også spørgsmål i forhold til regionens arbejde med:

- Justeringer, ændringer og forslag til retningslinjer.
- Genanvendelse og genbrug af råstoffer.
- Hensyn til borgerne og det gode naboskab.
- Efterbehandling af råstofgrave.

Proces og formalia

Formelt indeholder den offentlige høring en redegørelse om behovet for en revision af Råstofplanen og en status på råstofsituationen i Region Sjælland. Derudover er der en formel første høring med et debatoplæg, der beder offentligheden komme med idéer og forslag til arbejdet med Råstofplan 2026.

Høringen vil foregå fra regionens digitale råstofplan, hvor det samlede høringsmateriale med redegørelse, status og debatoplæg findes, jf. *vedlagte* [udkast](#). Høringsmaterialet er desuden *vedlagt* i en printet PDF-version.

Hvis Regionsrådet efter første høringsperiode beslutter at revidere planen, vil administrationen arbejde videre med forslaget til Råstofplan 2026. Råstofplan 2026 forventes at kunne komme i offentlig høring primo 2026.

Økonomi

Sagen er ikke forbundet med udgifter, der kræver særskilt stillingtagen.

Tidligere beslutninger

.

Beslutning

Anbefalet.

Udvalget ønsker, at debatoplægget suppleres med yderligere diskussionsspørgsmål vedrørende genanvendelse og bæredygtighed og borgerinddragelse forud for Regionsrådets behandling af sagen.

Flertal i udvalget ønsker, at punkterne på side 5 i debatoplægget omformuleres til:

- Undersøge muligheden for at udlægge nye graveområder.

- Vurdere behovet for at udlægge graveområder med grovere materialer, som for eksempel stabilgrus.
- Udlægge flere lokale graveområder i udvalgte kommuner med henblik på at sikre lokal forsyning, reducere transporten af råstoffer og aflaste de tre store regionale graveområder.

Thomas Vesth kunne ikke tilslutte sig de nævnte omformuleringer.

Mindretalsudtalelse:

Thomas Vesth var enig i administrationens oprindelige forslag.

Fraværende

Flemming Damgaard Larsen (V)

Bilag

1. Redegørelse og Debatoplæg til Råstofplan 2026 til UGBM 11/11-2024 (DokID: 11882377 - EMN-2023-09674)

Punkt 8: Regeringens udspil til sundhedsreform

EMN-2023-06616

8 (Åben) Regeringens udspil til sundhedsreform

Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø

Sags ID: EMN-2023-06616

Dok ID: 11869103

Resumé

Regeringen præsenterede den 18. september 2024 udspil til en sundhedsreform. Der lægges op til, at udvalget drøfter centrale spørgsmål og emner indenfor udvalgets ansvarsområde i relation til regeringens udspil.

Indstilling

Administrationen indstiller, at udvalget drøfter relevante emner inden for udvalgets ansvarsområde i forbindelse med sundhedsreformen.

Sagen afgøres af Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø.

Sagsfremstilling

Regeringen præsenterede den 18. september 2024 udspil til en sundhedsreform.

Reformudspillet 'Sundhed tæt på dig' kan ses på [Indenrigs- og Sundhedsministeriets hjemmeside](#).

Økonomi

Sagen er ikke forbundet med udgifter, der kræver særskilt stillingtagen.

Tidligere beslutninger

.

Beslutning

Sagen blev drøftet.

Fraværende

Flemming Damgaard Larsen (V)

Gitte Simoni (A)

Bilag

.

Punkt 9: Orientering om udmøntning for indsatsen Fremtidens lokalsamfund for rent drikkevand og grønne løsninger

EMN-2024-08664

Bilag

Projektresume - Etablering af netværk for borgergrupper og facilitering af borgersamlinger

Projektresume Grøn Hverdag – Oplysning, oplæg og debat på aftenskoler

9 (Åben) Orientering om udmøntning for indsatsen Fremtidens lokalsamfund for rent drikkevand og grønne løsninger

---

Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø

Sags ID: EMN-2024-08664

Dok ID: 11879962

Resumé

Der orienteres om, at Udvalget for regional udvikling, uddannelse, kollektiv trafik og internationalt samarbejde har udmøntet regionale udviklingsmidler for 2024 til projekterne "Etablering af netværk for borgergrupper og facilitering af borgersamlinger" og "Grøn Hverdag – oplysning, oplæg og debat på aftenskoler". Projekterne har ophæng i indsatsen "Fremtidens lokalsamfund for rent drikkevand og grønne løsninger", som er politisk prioriteret i handlingsplanen til Region Sjællands Udviklingsstrategi for 2024-2033.

Indstilling

Administrationen indstiller, at udvalget tager orienteringen til efterretning.

Sagen afgøres af Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø.

Sagsfremstilling

Udvalget for regional udvikling, uddannelse, kollektiv trafik og internationalt samarbejde har udmøntet regionale udviklingsmidler til to projekter under indsatsen "Fremtidens lokalsamfund for rent drikkevand og grønne løsninger". Indsatsen har ophæng i den første handlingsplan for Region Sjællands Udviklingsstrategi 2024-2033, som Udvalget for regional udvikling, uddannelse, kollektiv trafik og internationalt samarbejde har ansvaret for at udmønte. Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø orienteres derfor om indholdet af de to projekter, som Udvalget for regional udvikling, uddannelse, kollektiv trafik og internationalt samarbejde på udvalgmødet den 22. oktober 2024 har udmøntet udviklingsmidler til.

"Etablering af netværk for borgergrupper og facilitering af borgersamlinger" 2,0 mio. kr.

I Danmark har vi en decentral vandindvinding og drikkevandsforsyning, der giver mulighed og behov for engagement i lokalsamfundet. Samtidigt har de seneste års udvikling i fund af pesticider i grundvandet øget fokus på grundvandsbeskyttelse.

Projektet er forankret med Danske Vandværker som tilskudsmodtager. Samarbejdspartnere i projektet er Partnerskab for bæredygtig vandforsyning, som Region Sjælland har været med til at skabe i sidste strategiperiode.

Projektet har til formål at styrke borgernes engagement til de lokale vandforsyninger og gøre det attraktivt at arbejde med grundvandsbeskyttelse og grønne løsninger i regionens lokalsamfund. Et uddybet projektresume er *vedlagt* som bilag.

Region Sjællands tilskud forventes at understøtte:

- Etablering og facilitering af netværk for borgergrupper for lokal natur. Netværket vil bl.a. arbejde med erfaringsudveksling mellem borgergrupper og afdække mulighederne for funding.
- Facilitering af borgersamlinger, som skal belyse, hvordan borgerne kan bidrage til den lokale vandforsyning. Dette arbejde vil munde ud i et idekatalog med forslag til indsatser. Udvalgte indsatser igangsættes – eventuelt som pilotprojekter.

Budgettet for projektet er på 2,15 mio. kr., hvoraf Region Sjællands andel udgør 2 mio. kr. svarende til en støtteandel på 93%. Det er timerne for den frivillige deltagelse fra borgergrupper og borgersamling, som udgør den eksterne finansiering, svarende til 150.000 kr.

”Grøn Hverdag” – oplysning, oplæg og debat på aftenskoler 0,5 mio. kr.

Der er et stort behov for, at helt almindelige danskere kommer ind i hverdagskampen for at skabe den grønne omstilling i vores adfærd og kultur. Pilotprojektet ”Grøn Hverdag” vil derfor tilbyde oplæg, debatter og arrangementer, der giver borgere praktiske færdigheder, inspiration og nye perspektiver på, hvordan den grønne omstilling kan foregå i hverdagen.

Bag projektet og tilskudsmodtager er Dansk Oplysnings Forbund (DOF) Næstved Aftenskole. Det sker i partnerskab med Næstved, Vordingborg, Guldborgsund, Lolland, Faxe og Stevn Kommune. I alle seks kommuner er der aftenskoleforeninger. De er upolitiske og ønsker at favne en meget bred målgruppe af interessenter. Aftenskolen er ikke et aktivistisk eller klimaideologisk mødested.

Projektet har fokus på at udvikle den klassiske aftenskoles tilgang med kursushold til at være et mere opsøgende og forandringskabende forum. Et forum hvor unge, voksne og ældre mødes og får skabt en nysgerrig dialog og gensidig forståelse for, hvordan den grønne omstilling kan styrkes. Et uddybet projektresume er *vedlagt* som bilag.

Region Sjællands tilskud på 500.000 kr. skal understøtte det igangværende pilotprojekt ved at bidrage til:

- Den organisatoriske forankring af frivillige og projektledelse.
- Indholdet af de 80 arrangementer, som det er ambitionen at tilbyde borgerne. Region Sjælland kan her stille viden og ekspertise til rådighed eller deltage aktivt i fx debatter og oplæg, som kan udbrede kendskabet til centrale regionale myndigheds- og udviklingsopgaver indenfor grøn omstilling, miljø og klima.
- En kommunikationsindsats som skal tiltrække borgere til aktiviteterne og skabe synlighed om projektet. Her er der især fokus på at motivere den yngre generation til at tage del i aktiviteterne.

Projektet løber frem til den 31. august 2025 med mulighed for at videreføre og udvikle indsatserne de kommende år. Projektet har et samlet budget på 1,16 mio. kr. Region Sjællands tilskud på 0,5 mio. kr. udgør 43 % af den samlede finansiering. Landdistriktpuljen, DFS’ pulje til lokal folkeoplysning samt to lokalforeningspuljer under DOF finansierer resten af projektet.

Administrations vurdering

Det er administrationens vurdering, at projekterne vil styrke borgernes engagement til de lokale vandforsyninger og gøre det attraktivt for borgerne at arbejde med grønne hverdagsløsninger i regionens lokalsamfund. Det er samtidig vurderingen, at projekterne på tværs af hinanden har flere muligheder for at samarbejde om at skabe viden, engagement og mobilisering af borgere på et lokalt niveau.

Projekterne bidrager til at indfri ambitionerne i Region Sjællands Udviklingsstrategi under temaerne for ”Den attraktive region” og ”Den grønne region”. Samtidig er projekterne med til at understøtte Regionsrådets borgerløfter om, at borgerne møder bæredygtige løsninger, og at borgerne oplever en attraktiv og grøn region.

Økonomi

Sagen er ikke forbundet med udgifter, der kræver særskilt stillingtagen.

Tidligere beslutninger

.

Beslutning

Orienteringen blev taget til efterretning.

Fraværende

Flemming Damgaard Larsen (V)
Gitte Simoni (A)

Bilag

1. Projektresume - Etablering af netværk for borgergrupper og facilitering af borgersamlinger (DokID: 11844191 - EMN-2024-08664)
2. Projektresume Grøn Hverdag – Oplysning, oplæg og debat på aftenskoler (DokID: 11834839 - EMN-2024-08664)

Punkt 10: Rapport fra Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljøstudietur i maj 2024

EMN-2023-06616

Bilag

Rejserapport fra Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljøstudietur til Holland i maj 2024

10 (Åben) Rapport fra Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljøstudietur i maj 2024

Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø

Sags ID: EMN-2023-06616

Dok ID: 11789003

Resumé

Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø har den 15.-17. maj været på studietur til Utrecht, Holland. Overskriften var bæredygtighed med fokus på materialer og råstofforsyning, og turen var tilrettelagt med politisk dialog, inspiration og virksomhedsbesøg på Theo Pouw og Dekker Group. Udvalget fik ny viden, nye kontakter og spændende ideer med hjem til det videre arbejde både indenfor grøn omstilling, bæredygtighed, råstoffer og jord.

Indstilling

Administrationen indstiller, at afrapporteringen godkendes.

Sagen afgøres af Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø.

Sagsfremstilling

Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø har været på studietur til Utrecht i Holland med det formål at hente inspiration og ideer til Region Sjællands fortsatte arbejde med grøn omstilling og bæredygtighed herunder særligt byggeri, råstofforsyning og materialer.

Over tre dage, i perioden den 15.-17. maj 2024, har Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø hentet inspiration gennem erfaringsudveksling og dialog med regionale politikere og centrale aktører i Utrecht. Rapport fra studieturen med baggrund og centrale pointer, samt programmet er *vedlagt*.

Udvalget har blandt andet besøgt virksomheder for konkret at se og blive inspireret til nye og andre måder at arbejde med materialer på. Derudover var der særligt fokus på borgerinddragelse og virksomhedens aftaler om naturgenopretning.

Økonomi

Studieturens udgifter afholdes indenfor rammen på 12.000 kr. pr. deltager, som det fremgår af rejseregulativ for politiske udvalg.

Udgiftsposter	Udgifter i alt for udvalget (i kr.)	Udgift pr. deltager(i kr.)
Flybilletter	23.212	2.579
Bustransport	21.839	2.427
Hotel	31.298	3.478

Forplejning	7.628	848
Gaver	1.823	203
Gebyrer mv.	6.953	773
I alt	92.751	10.306

Derudover kan der være mindre udgifter til time-dagpenge og individuel befordring mv., som opgøres individuelt.

Videre proces

Efter udvalgets godkendelse af rapport fra studieturen, forlægges rapporten Forretningsudvalget til orientering.

Økonomi

Sagen er ikke forbundet med udgifter, der kræver særskilt stillingtagen.

Tidligere beslutninger

.

Beslutning

Afrapporteringen vedrørende studiebesøget blev godkendt.

Udvalget ønsker en sag på næste udvalgsmøde, hvor der følges op på studiebesøget og bl.a. undersøger muligheden for at holde et temamøde for interessenter.

Fraværende

Flemming Damgaard Larsen (V)

Gitte Simoni (A)

Bilag

1. Rejserapport fra Udvalget for grøn stilling, bæredygtighed og miljø studietur til Holland i maj 2024 (DokID: 11789291 - EMN-2023-06616)

Punkt 11: Aktuelle sager

EMN-2023-06616

Bilag

Høringssvar til Forslag til Kommuneplan 2024 for Holbæk Kommune

11 (Åben) Aktuelle sager

Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø

Sags ID: EMN-2023-06616

Dok ID: 11007445

Resumé

Administrationen orienterer om aktuelle sager inden for udvalgets område.

Indstilling

-

Sagsfremstilling

Orientering om status på Region Hovedstadens Råstofplan 2025

Region Hovedstadens gældende råstofplan er fra 2012, da regionen tidligere har fået hjemvist en samleplan, som dækkede både Råstofplan 2016 og Råstofplan 2020. Region Hovedstaden er derfor i gang med at udarbejde en Råstofplan 2025. Denne plan er en samleplan for råstofplanerne for årene 2016, 2020 og 2025. Planen er under udarbejdelse og forventes fremlagt politisk medio 2025.

Status for planen er, at der i foråret 2024 er afholdt debat og høringsfase, hvor der er modtaget 25 ideer og forslag, herunder forslag til nye grave- og interesseområder. Administrationen i Region Hovedstaden har den 25. september 2024 fremlagt for miljø- og klimaudvalget, at der foretages en partshøring for de forslag til graveområder, der forventes foreslået i den nye plan.

Fagudvalget besluttede på mødet, at sagen ikke anbefales, idet administrationen bedes genfremsætte sagen med nærmere oplysninger om de spørgsmål, der blev stillet på udvalgs mødet, før der gennemføres en partshøring.

Samtidig betoner udvalget, at det er nødvendigt med en revidering af råstofloven i forbindelse med den kommende sundhedsreform, og at der derigennem laves en samlet, national råstofplan. Denne ændring er afgørende, fordi det er vurderingen, at der er en meget begrænset mængde råstoffer tilbage i regionen. Udvalget ønsker, at der sendes en henvendelse til ministeren herom.

Sagen kan via dette link ses som punkt 3 på miljø- og klimaudvalgets møde den 25. september 2024.

Orientering om høringssvar til kommuneplanlægning i Holbæk Kommune

Holbæk Kommune har sendt forslag til Kommuneplan 2024 i offentlig høring. Høringmaterialet kan ses her via dette link: [Holbæk Kommune](#)

Administrationen har udarbejdet *vedlagte* høringssvar. Høringssvaret omhandler området for regional udvikling og grøn omstilling. Høringssvaret lægger op til, at Region Sjælland bidrager til flere af de kommunale temaer. Regionen bemærker i øvrigt, at regionen forudsætter, at

Holbæk Kommunes retningslinjer ikke er til hinder for en udnyttelse af råstofressourcen i overensstemmelse med råstofplanen.

Økonomi

-

Tidligere beslutninger

.

Beslutning

Orientering om status på Region Hovedstadens Råstofplan 2025.

Orientering om høringssvar til kommuneplanlægning i Holbæk Kommune.

Fraværende

Flemming Damgaard Larsen (V)

Gitte Simoni (A)

Bilag

1. Høringssvar til Forslag til Kommuneplan 2024 for Holbæk Kommune (DokID: 11794787 - EMN-2020-32687)

Punkt 12: Næste møde

EMN-2023-06616

12 (Åben) Næste møde

Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø

Sags ID: EMN-2023-06616

Dok ID: 11007450

Resumé

Næste møde i udvalget afholdes den 16. december 2024 kl. 15.00-18.00.

Indstilling

-

Sagsfremstilling

-

Økonomi

-

Tidligere beslutninger

.

Beslutning

Næste møde i udvalget afholdes den 16. december 2024 kl. 15.00 – 18.00.

Fraværende

Flemming Damgaard Larsen (V)

Gitte Simoni (A)

Bilag

.

Punkt 13: Godkendelse af deltagelse ved møde i Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø mandag den 11. november 2024

EMN-2023-06616

13 (Åben) Godkendelse af deltagelse ved møde i Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø mandag den 11. november 2024

Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø

Sags ID: EMN-2023-06616

Dok ID: 11007456

Resumé

-

Indstilling

-

Sagsfremstilling

-

Økonomi

-

Tidligere beslutninger

.

Beslutning

-

Fraværende

Bilag

.

